

“Els bancs no som inhumans!”

Senyor Ackermann, actualment vivim una pèrdua de confiança en l'economia de mercat i els seus representants, banquers i gestors. El capitalisme està en crisi?

—No ho crec. Però hi ha una munió de problemes que en aquest país s'atribueixen al capitalisme i, per extensió, a l'economia de mercat. Actualment, l'economia de mercat travessa una crisi de confiança a Alemanya. Però no passa això mateix a tot arreu del món. Potser nosaltres, els caps visibles de l'economia alemanya, no hem sabut explicar prou bé la situació, fer-la comprensible als ciutadans i infondre'ls la confiança necessària.

—Com voleu explicar a la gent que la seua vida cada vegada serà més precària, mentre a una classe exclusiva li va cada vegada millor?

—Bé, no és exactament que la vida de la gent siga cada vegada més precària. Alemanya treu clars beneficis de la globalització, la desocupació s'ha reduït de manera significativa els darrers anys, i la globalització ha permès a milions de persones de la Xina i de l'Índia de fugir de la pobresa més absoluta.

—Els ingressos de molta gent s'estanquen. En canvi, vós i alguns altres presidents d'empreses que cotitzen a la borsa guanyeu avui molt més del que era normal i acceptable ara fa deu anys o vint. Això és just?

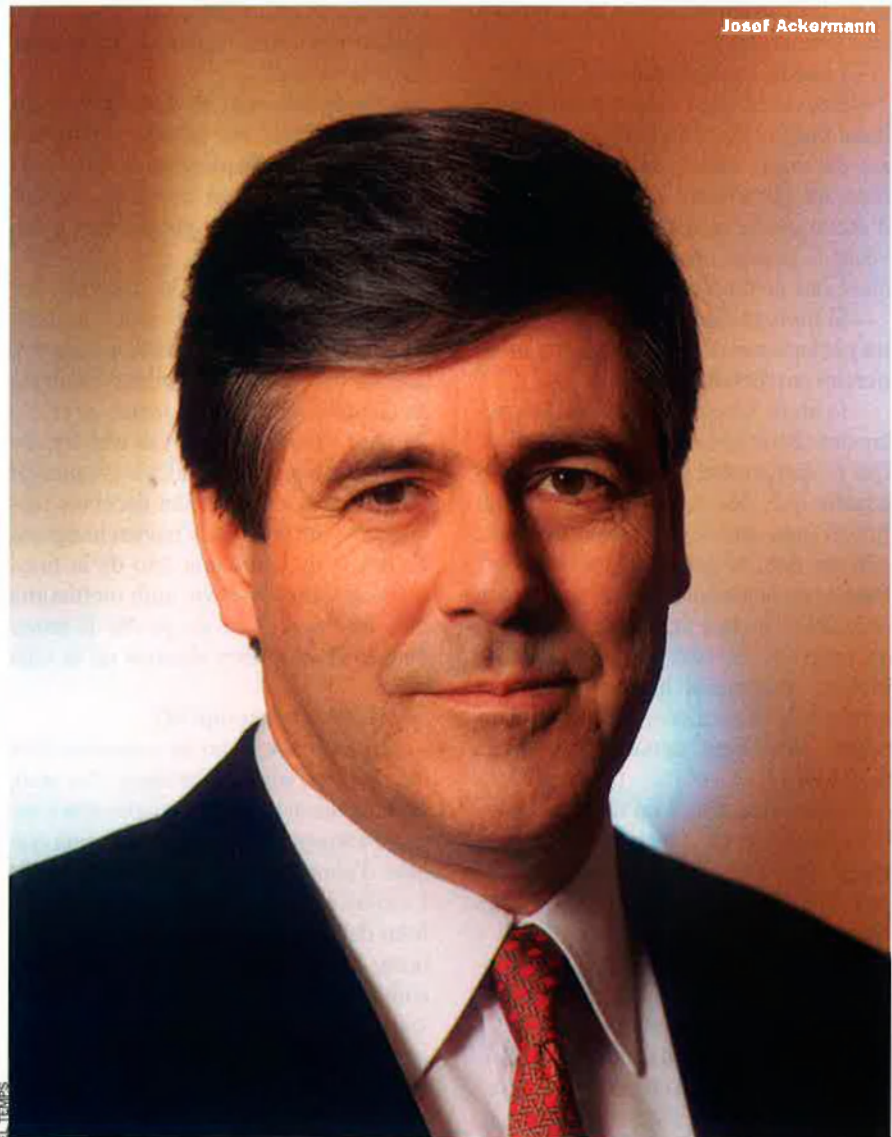
—Per desgràcia, a casa nostra es parla de la justícia d'una manera completament equivocada. Ajudar els pobres i els febles és un imperatiu d'humanitat. La justícia, però, és sobretot igualtat d'oportunitats i justícia amb el rendiment individual, no pas la igualtat com a resultat final. Ací, a Alemanya, ens continuem fixant tan sols en la retribució. Però únicament es pot retribuir allò que s'ha treballat. I perquè es treballa el màxim possible —és a dir, perquè el pastís a repartir siga com més gran millor— s'ha de retribuir el rendiment i, si és possible, en net. Car, després de pagar els impostos, incloent-hi les retencions fiscals dels *länder*, la retribució salarial comença a prendre un altre caliu. Més de la meitat dels impostos sobre la renda

El president del Deutsche Bank, Josef Ackermann, de 60 anys, parla sobre la pèrdua de confiança de la població en l'economia de mercat, el casos recents de delictes fiscals a Alemanya i les causes i conseqüències de la crisi financera l'actual.

recaptats a Alemanya provenen del 10% de contribuents amb ingressos superiors. I això s'oblida molt fàcilment.

—No tothom paga els impostos que li toquen. Ara mateix s'ha destapat un escàndol fiscal que ha desfermat

investigacions contra l'antic president de Deutsche Post, Klaus Zumwinkel. Hi ha empreses que, malgrat guanys multimilionaris, com Nokia, traslladen llocs de treball o, com BMW, Henkel i Siemens, els destrueixen. I

Josef Ackermann

hi ha gestors que, malgrat els mals resultats, cada volta guanyen més. Tot això contribueix a minar la confiança en l'economia.

—Això que acabeu d'esgrimir són uns pocs casos que, francament, dibuixen una caricatura de l'economia. Si aquesta és la imatge regnant, no ha de sorprendre a ningú que la confiança de la gent minve. Jo podria esmentar molts més casos que dibuixen una imatge totalment diferent: a Alemanya es contracta més gent que no se n'acomia. Al febrer, la taxa de desocupació estacional va tornar a baixar clarament. Nous llocs de treball són el millor programa per a tenir més justícia. La gran majoria d'empresaris i gestors alemanys han fet una feina excel·lent aquests darrers anys braç a braç amb els seus treballadors. Arreu del món envegen l'èxit de les nostres empreses. N'hauríem d'estar orgullosos, en compte de llegir sistemàticament la cartilla als seus presidents.

—I què hi ha de l'escàndol fiscal?

—És evident que l'evasió fiscal resulta inacceptable. Però no podem generalitzar els errors individuals i responsabilitzar-ne globalment el nostre sistema d'economia de mercat. Hem de matisar, veure la imatge completa i abordar les qüestions de futur centrals del país.

—Si ho hem comprès bé, tot funciona perfectament —és tan sols que no es percep correctament.

—Jo no he dit que tot funcione perfectament. Però constata un tomb polític. Qui es compromet políticament per tots aquells que, des del treballador senzill fins al gran directiu, elaboren dia a dia allò de què, al capdavant, vivim tots? Penseu en la situació fa cinc anys o set. Aleshores, moltes empreses alemanyes es trobaven en una situació difícil, i moltes —incloent-hi alguns bancs— no sabien si sobreviurien. Avui moltes empreses alemanyes tornen a ser líders mundials...

—...cosa que ningú no nega...

—...però que en el debat públic quasi ningú no sembla prendre en consideració. Allà a fora, al món, sobretot a les regions de ràpid creixement d'Àsia i l'Orient Pròxim, tenim la millor reputació de la nostra història. En comptes d'aprofitar aquest moment dolç per a Alemanya, ens acarnissem amb nosaltres mateixos i ens dediquem a destacar allò negatiu. I, per acabar-ho d'adobar,

encara sorgeixen alguns poetes i pensadors que, malgrat un passat si més no dubtós, s'alcen en apòstols morals i titllen els directius de la A a la Z d'"asocials".

—Us referiu a Günter Grass?

—No voldria esmentar noms. Però expressions com aquestes són senzillament injurioses. I resulta sorprenent que ningú no es plante ni s'exclame: quin dret té aquest senyor a jutjar sobre gent que ni tan sols coneix? Enfront d'atacs com aquests no ens podem permetre de quedar-nos impassibles, ans hem d'oposar-nos-hi amb coratge i vehemència. No podem donar joc a aquesta gent, sinó que hem de deixar ben clar allò que fem per l'economia —també, i precisament, per l'interès dels nostres treballadors i de tot el país. Si no ho fem, no ens hauria de sorprendre que el batibull esquerranós se senta cada vegada més i la gent es comence a creure cançons d'un "capitalisme rapinyaire desbocat" ací a casa. Això és absurd!

—No és inherent al sistema que els directius, amb els salaris milionaris que cobren, s'allunyen de la vida normal, que es creguen com l'oli, surant per damunt de tot —potser, fins i tot, per damunt de la llei?

—Això són clixés! Els directius ens hem d'enfrontar constantment a la realitat. Discutim amb accionistes i analistes, clients, col·laboradors, polítics i mitjans de comunicació. I també tenim un cercle familiar i d'amistats. He vist una vegada i una altra com molts amics i amigues de la meua filla s'han quedat decebuts perquè no vivim com ells s'havien imaginat. Fa poc, vaig veure una foto de la finca d'Oskar Lafontaine: viu amb moltíssima més ostentació que no jo. Se li retreu mai, a ell, que visca allunyat de la vida normal?

—Us sentiu incomprès?

—La informació no és responsabilitat del receptor, sinó de l'emissor. Per això, els directius no podem resignar-nos a renegar i amagar-nos en la closca, sinó que hem d'abordar i aclarir més activament i millor les qüestions existencials i de futur del país, com ara una educació més bona. Treballem durament i braç a braç amb els nostres treballadors per l'èxit de les nostres empreses. Exactament igual que els petits propietaris-empresaris, ací no hi ha diferències fonamentals. En això no ens deixem dividir.

Central del Deutsche Bank a Frankfurt.

—Aquest enfocament no és una mica naïf? Molts directius treballen, sobretot, per obtenir beneficis.

—Ja hi som, un altre clixé! Jo no comence l'any fent-me la pregunta: Com puc maximitzar la meua bonificació? Al contrari: si no, al Deutsche Bank no ens hauríem posat objectius tan elevats com uns rèdits del 25%, amb els quals s'haurà de mesurar la nostra bonificació. També hauria pogut escollir un objectiu menys ambiciós per a aconseguir més bonificació. No, per a nosaltres allò decisiu és que hem aconseguit situar el banc en una posició de lideratge mundial. I això ens aporta molt més que diners.

—Per què els qui guanyen més diners volen guanyar-ne cada vegada més?

—Inútils, asocials, penjats i avariciosos: quina processó! Escolteu, no som inhumans! Molts de nosaltres podríem guanyar molt més si marxàrem als Estats Units o a empreses de capital risc. Per a

la causa de les turbulències actuals del mercat de finances. Una gratificació, al capdavant, no és cap condició prèvia per a obtenir beneficis, sinó que més aviat n'és la conseqüència. Allò important és que la gratificació signifiqui l'estímul correcte. La gratificació s'hauria d'orientar a objectius a termini mitjà i llarg. És un error que s'orienti tan sols a maximitzar els beneficis a curt termini i que, per a aconseguir-los, s'assumeixen riscos massa alts. Naturalment, hi ha moltes coses que es poden millorar ací i allà. És una qüestió de gestió del risc.

—Es pot dir que això ha fracassat en molts casos?

—En qualsevol cas, molts bancs han comprat riscos que no tenien cap relació amb la seua capitalització ni amb el rendiment.

—Com s'ha pogut arribar a aquesta situació? Com han pogut escampar els bancs americans —l'autèntic epicentre de la crisi— crèdits a deutors poc solvents, els anomenats *subprime*, en cercles tan extensos?

—Al principi, des d'un punt de vista de política social, no semblava tan malament que els bancs concediren crèdits a persones que, amb uns ingressos i béns reduïts, mai no s'haurien pogut permetre un habitatge.

—Els bancs com a benefactors?

—Vull dir que aquest comportament fou desitjat políticament i, per tant, el legislador no hi posà entrebancs. Tot anava bé mentre baixaven les taxes d'interès i pujaven els preus de l'habitatge. El problema va aflorar en pujar les taxes d'interès; però fins aleshores, i va transcórrer un període llarg, el model de negoci no era dolent i va crear un nou benestar en àmplies capes de la població. I aquest benestar no es perdrà del tot, malgrat la crisi de les hipoteques d'alt risc.

—Però bé era previsible que això no acabaria bé! D'advertiments sobre una crisi immobiliària als Estats Units no n'han mancat, precisament...

—D'advertiments n'hi ha hagut, n'hi ha i n'hi haurà sempre —que el creixement de la Xina es trencarà, que els fons de cobertura ensorraran el sistema financer mundial, etc. Si volguérem evitar tots els riscos, ja no hi hauria cap risc per evitar, perquè no faríem negoci.

—Estar-hi ho és tot?

—Qui s'encanta no les tasta, té menys beneficis i després el critiquen durament

per això. I limitar el risc no ajuda gaire. Al mínim error pots dir adéu a un mercat. Dirigir amb èxit un banc exigeix sospesar continuament els beneficis i el risc. Malgrat totes les vendes d'accions, molt pocs bancs del món han tingut pèrdues, i la majoria han continuat recollint beneficis. Molts, com el Deutsche Bank, fins i tot han assolit un benefici rècord. Això vol dir que el sistema financer i bancari és estable.

—Almenys si es parteix de la base que el pitjor ja ha passat. Però podria passar que la crisi també acabara afectant uns altres mercats del crèdit, que hi haguera pèrdues massives en la branca del crèdit al consum, que el sector del capital de risc no poguera pagar els deutes milionaris —i finalment tot el castell de cartes s'ensorrara. Com és de gran el perill d'una crisi com aquesta?

—És cert que el sector continuarà veient més vendes d'accions. La despesa en consum retrocedirà, hi haurà problemes al sector amb les targetes de crèdit i els crèdits per a l'adquisició de vehicles —sobretot als EUA. També veiem una correcció dels preus per a les adquisicions d'empreses. Però tot això és suportable i no condueix a cap crisi del sistema.

—Els bancs només podien concedir tants crèdits —i tan feliçment— perquè els havien endossat a uns altres actors del mercat. El Bundesbank proposa que, en el futur, els bancs registren una part dels crèdits als llibres, per poder-los controlar millor. Què en penseu?

—Això alentiria notablement el creixement del sector del crèdit i perjudicaria el conjunt de l'economia.

—Així, ha de continuar tot com fins ara, fins al proper terrabastall?

—No, no ha de continuar tot com fins ara, no pot continuar tot com fins ara, i no podrà continuar tot com fins ara. Necessitem més transparència, més bona gestió del risc i de la liquiditat i algunes altres coses. Els bancs no oblidaran els errors que ha desencadenat aquesta crisi. Potser en cometran més, però no toparan dues voltes amb la mateixa pedra.

—Senyor Ackermann, gràcies per aquesta entrevista.

© Der Spiegel — EL TEMPS
Traducció de Guillem Soler

la majoria de nosaltres, el que compta no són tant els diners —naturalment, també són importants—, sinó aconseguir alguna cosa, guiar una empresa a l'èxit. Això resulta més enriquidor que tan sols guanyar cada vegada més diners.

—Molts crítics veuen en el sistema de retribució d'opcions per accions i bonificacions la causa darrera de la crisi bancària actual: aquestes retribucions van induir els gestors a assumir grans riscos —com per exemple, concedir crèdits a compradors d'habitatges completament insolvents, o comprar aquests mateixos crèdits d'alt risc.

—Aleshores, sabríeu dir-me per què s'han produït les pèrdues més grans precisament allà on no hi havia grans bonificacions?

—Us referiu als bancs dels *länder* alemanys?

—Vull dir que no es pot considerar el sistema de bonificacions dels bancs com